

**Eszterházy Károly Katolikus Egyetem**  
**Neveléstudományi Doktori Iskola**



**A Neveléstudományi Doktori Iskola vezetője:**  
Dr. Pukánszky Béla, dr. habil, DSc, az MTA doktora

**A Neveléstudományi Doktori Iskola programigazgatója:**  
Dr. Szűts Zoltán, dr. habil, egyetemi docens

Rási Szilvia

**EGYETEMI HALLGATÓK TUDOMÁNYOS SZÖVEGALKOTÁSA:**  
**A SZAKDOLGOZAT MINT PEDAGÓGIAI SZÖVEGTÍPUS**  
**TÖBBDIMENZIÓS VIZSGÁLATA**

Doktori (PhD) értekezés tézisei

**Témavezető:**  
Dr. habil. Domonkosi Ágnes PhD

Eger, 2023

# Tartalomjegyzék

1. Bevezetés .....	3
2. A kutatás kérdései és célkitűzései .....	3
3. A dolgozat szerkezete .....	4
4. A kutatás módszertana .....	5
5. A kutatás eredményei .....	6
5.1. Kérdőíves vizsgálat .....	6
5.2 Tartalomelemzés .....	7
5.3. Dokumentumelemzés.....	8
6. Összegzés, tanulságok.....	9
Irodalom.....	12
A szerző kutatáshoz kapcsolódó publikációi .....	13
A szerző kutatáshoz kapcsolódó előadásai .....	15

## 1. Bevezetés

A felsőoktatás expanziója az egész világon megfigyelhető, különösen igaz ez a 20. század második felétől. Napjainkban Magyarországon – más országokhoz hasonlóan – a felsőoktatási intézmények tevékenységeinek kereteit törvény határozza meg, ennek értelmében az alap- és mesterképzésben részt vevő hallgatók a tanulmányaikat a szakdolgozat és a diplomamunka megírásával, megvédésével zárják le. Mindezek értelmében a felsőoktatásban tehát elvárás, pontosabban feltétel az, hogy a hallgatók tudományos íráskészsége olyan szintű legyen, hogy tanulmányaik befejeztével egy jól strukturált, a tudományos stílus kritériumainak megfelelő, saját kutatást ismertető szöveget tudjanak benyújtani. Mindezzel párhuzamosan viszonyt bizonyított (pl. Arum–Roksa 2011; Blaskó–Hamp 2007; Doró 2012; Gruber–Huemer 2016; Kurtán 2010; Szilassy 2014), hogy a hallgatók tudományos íráskészsége nem megfelelő, ezt egyrészt a korábbi tanulmányaik, másrészt a felsőoktatási tanulmányaik eredményezik.

A hallgatók tudományos szövegalkotásának vizsgálatát ezen kívül az is indokolja, hogy bár vannak a magyar felsőoktatásban olyan kurzusok, amelyek a tudományos szövegalkotásra irányulnak, az itt elsajátított ismeretek mégsem készítik fel eléggé a hallgatókat a tudományos műfajú szövegek alkotására, ugyanis a szövegek ettől még sok esetben alacsony színvonalúak lesznek (Rási 2019d).

## 2. A kutatás kérdései és célkitűzései

A kutatási probléma meghatározásakor olyan Magyarországon is fontos és kevésbé feltárt témakört választottam, amelynek vizsgálata hozzájárul a terület fejlesztéséhez. Mindezek alapján jelen vizsgálat központi kutatási problémája arra irányul, hogy mi az oka annak, hogy a hallgatók tudományos szövegalkotásában különféle hiányosságok tapasztalhatók, annak ellenére, hogy a tudományos írást fejlesztő lehetőségek mellett bizonyos tudományos szövegeiknek a követelményrendszere is a rendelkezésükre áll.

A kutatás legfőbb célja tehát e – hazánkban eddig jórészt feltáratlan – területek vizsgálatának pótlása, pontosabban a hallgatók tudományos szövegalkotásában megjelenő sajátosságok feltárása, a szakdolgozat elkészítését instruáló előírások elemzése, valamint a gyakorlat irányából az oktatói és hallgatói tapasztalatok feltérképezése, összevetése. Ezen vizsgálatok során gyűjtött eredmények, valamint a kutatásokból levont következtetések a későbbiekben hozzájárulhatnak a hallgatók tudományos szövegalkotásának fejlesztéséhez azáltal, hogy a tapasztalatok beépíthetők egyrészt a tudományos írást elősegítő

képzések/segédanyagok/kurzusok tananyagába, másrészt a hallgatók tudományos szövegeinek követelményrendszerébe, például az intézményi elvárásokat tartalmazó dokumentumokba. Annak érdekében, hogy a vizsgált területről minél részletesebb és árnyaltabb képet kapjak, elengedhetetlen volt egyrészt a hallgatók tudományos szöveges produktumainak vizsgálata, másrészt a hallgatók tudományos munkáit meghatározó követelményrendszerek elemzése, harmadrészt pedig a hallgatók tudományos szövegalkotásával kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megvizsgálása mind a hallgatók mind az oktatók körében.

### **3. A dolgozat szerkezete**

A dolgozat a következő fő egységeket tartalmazza. A rövid bevezető után a kutatás elméleti háttérének bemutatása következik. A szakirodalmi előzmények ismertetése során egyaránt ismertetem a jelen kutatáshoz szorosan kapcsolódó hazai és nemzetközi vizsgálatokat és eredményeket, ezek magukban foglalják az írástudást, a szövegalkotást és a különböző szövegtípus-elméletek ismertetését. Ezek után kitérek a felsőoktatás-pedagógiára, a felsőoktatás tudományterületi meghatározására, a céljaira és a legfontosabb kimeneti követelményeire. A tudományos szövegalkotás az egyetemi és a tudományos diskurzustérben is megjelenik, s mivel a kutatás a hallgatók tudományos szövegalkotására fókuszál, így az elméleti rész további alfejezetei a felsőoktatási diskurzustérben létrejövő tudományos szövegalkotásra irányulnak: a hallgatók által írt tanulmányok közben születő, valamint a tanulmányaikat lezáró tudományos szövegekre és a szakdolgozatra.

A dolgozat második szakasza bemutatja a kutatás során alkalmazott módszereket és az elemzéshez használt számítógépes szoftvereket.

A dolgozat következő egysége ismerteti a primer kutatásokat. Mivel a szakdolgozat műfajához kapcsolódóan meghatározó a követelményrendszerekben megfogalmazódó előírások, azaz az előíró szemlélet és a megszülető szövegek, vagyis a gyakorlati megvalósulás közötti ellentmondás, a téma feltárása során egyaránt lényeges volt az elvárások és a gyakorlat felőli vizsgálat is. A primer kutatások közül elsők az oktatók és hallgatók kérdőíves vizsgálatának eredményeit ismertetem, ugyanis mindkét csoport esetében lényeges volt a hallgatók tudományos írásával kapcsolatos tapasztalatok, vélemények feltérképezése. Ezután bemutatom a hallgatók által írt szakdolgozatok tartalomelemzését. Végül a szakdolgozat formai követelményeinek dokumentumelemzésével nyert eredmények következnek.

Mindezek után azokat a vizsgálatokat mutatom be, amelyek az összkép dinamikus kirajzolódásához járulnak hozzá, és a téma feltárásában kiegészítésként szolgálnak. Ez a fejezet három – a primer kutatásokat kronológiailag megelőző – vizsgálatot ismertet. Egyrészt megjelenik a hallgatók címadási és kulcsszóalkotási szokásainak vizsgálata. Másrészt kérdőíves módszer segítségével feltérképeztem a hallgatók tudományos címről és a tudományos szövegről alkotott véleményét. Harmadrészt elemeztem egy alkorpuszt, amely tanárszakos hallgatóknak tanulmányaik közben írt szövegeiből áll, ennek eredményeit az utolsó alfejezet ismerteti.

Végül a hallgatók tudományos szövegalkotására vonatkozó általános tanulságokat és eredményeket a munka *Összegzés* című fejezete foglalja össze.

#### 4. A kutatás módszertana

A disszertációs munka a kevert módszertant alkalmazó vizsgálatok körét bővíti, ugyanis a kutatás interdiszciplináris jellegét, valamint a komplexitását figyelembe véve kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmaz, így a hallgatók tudományos szöveges produktumait tartalomelemzéssel, a hallgatók tudományos szövegeit instruáló előírásokat dokumentumelemzéssel, az oktatói és hallgatói attitűdöket pedig kérdőíves vizsgálattal méri fel (lásd 1. táblázat).

Év	Fókusz	Módszer	N (minta)	
2018	Címek, például kulcsszavak vizsgálata	Kérdőív	96 hallgató 11 oktató	<b>Kiegészítő kutatások</b>
2019	A hallgatók tudományos szöveggel kapcsolatos attitűdje	Kérdőív	161 hallgató	
2020	Szemináriumi dolgozatok vizsgálata	Tartalomelemzés	10 db + 10 db	
2021 2022	Oktatók és hallgatók tudományos szövegről alkotott véleménye	Kérdőív	231 oktató 131 hallgató	<b>Fő kutatások</b>
2022	A szakdolgozati formai követelmények elemzése	Dokumentumelemzés	20 dokumentum	
2021	Szakdolgozatok vizsgálata (próbamérés)	Tartalomelemzés	5 db	
2022	Szakdolgozatok vizsgálata	Tartalomelemzés	8 db	

**1. táblázat:** A disszertációs vizsgálat részkutatásainak hálózata

Amint az 1. táblázatban is látható, a hallgatók tudományos szövegalkotásának vizsgálatát több részkutatás alkotja: az egyes problémák más-más nézőpontból térnek vissza. Alapvetően három irányt figyeltem meg, amely három aspektusból támasztja alá a kutatott témát: megvizsgáltam a szövegeket (késsel jelölve), az attitűdöt és tapasztalatokat (sárgával jelölve), valamint az előírást (zölddel jelölve). Ezek a vizsgálódások két nagy csoportba sorolhatók: fő kutatások, valamint az azokat – időben megelőző – kiegészítő kutatások. Az adatok elemzéséhez pedig – az adatok típusának megfelelően – különféle számítógépes szoftvereket alkalmaztam, ezek az SPSS, MAXQDA és az Atlas.ti szoftverek.

## **5. A kutatás eredményei**

### **5.1. Kérdőíves vizsgálat**

Mindenekelőtt fontosnak véltem a vizsgált téma gyakorlat oldaláról való megközelítést, így feltérképeztem és összevettem az oktatók és hallgatók tapasztalatait, véleményeit. A két kérdőíves vizsgálat mintáját N=231 oktató és N=131 hallgató alkotta.

Az eredmények alapján egyértelműen kijelenthető, hogy az oktatók szoktak a hallgatóiktól olyan tudományos munkákat kapni (90,90%), amelyek valamilyen szempontból nem felelnek meg a tudományos szövegalkotás kritériumainak.

Az oktatók általánosságban véve úgy vélik, hogy a hallgatók nem megfelelő minőségű tudományos szövegeinek elsődleges oka a hallgatók tapasztalatlansága. Tapasztalatlanság alatt a tudományos szövegek olvasását és írását értették. Véleményük szerint ugyanis a tudományos szövegek olvasása fejleszti a tudományos szövegtípustudást, segíti az egyes tudományterületek terminológiájának elsajátítását, valamint a tudományos szövegek értelmezését is.

A kérdőíves vizsgálat azt is feltárta, hogy az oktatók milyen jelentőséget tulajdonítanak egy-egy szempontnak (mint pl. helyesírás, formai követelmények betartása, objektív fogalmazásmód, szakszókincs adekvát használata stb.). Az eredmények alapján az oktatók a szakdolgozatok értékelésekor szigorúbban viszonyulnak egy-egy szemponthoz, mint a kurzusokon benyújtott munkák esetében

A hallgatók további válaszaiból az is kiderült, hogy melyek azok a nehézségek, amelyeket a tudományos írás során tapasztalnak. A szakirodalom és forrás keresése, megtalálása okozza a(z egyik) legnagyobb problémát számukra. A válaszok alapján kijelenthető, hogy a hallgatók kevésbé gyakorlottak a tudományos szövegek felkutatásában,

nem ismerik azokat a platformokat, adatbázisokat, ahol számukra megfelelő, akár ingyenes szakirodalmat találhatnának. Mindezek mellett megjelent még az idézés, a hivatkozás szabályrendszerében való eligazodás is. Az egyértelművé vált, hogy ismerik a plágium fogalmát, tudják azt is, hogy a plágiumvétség elkerülése érdekében hivatkozni szükséges, viszont sokszor azért képtelenek ezt a műveletet elvégezni, mert nem világos számukra az, hogy mikor, hogyan, kire stb. kell hivatkozni úgy, hogy az minden szempontból megfelelő legyen.

A hallgatók tudományos szövegalkotásához – a hallgatók válaszai alapján – a legnagyobb segítség általában az, ha valaki (elsődlegesen az oktató) kijelöli számukra a témájukhoz kapcsolódó releváns szakirodalmat. Továbbá nagy segítséget jelent számukra egy olyan mintaszöveg vagy sablon, amely szemlélteti az elkészítendő írást, amely tehát nem csupán a formai követelményeket részletező útmutató. Mindemellett a hallgatók tudományos írását segíti az is, ha valaki (pl. oktató, konzulens, szakdolgozat-felelős) átnézi és véleményezi a készülő szövegüket.

Mindezek mellett mindkét minta körében megvizsgáltam, hogy a hallgatók a kurzusaik során milyen tudományos műfajokat írnak, milyen műfajokban alakul ki tapasztalatuk. Az eredmények szerint az oktatók a leggyakrabban szemináriumi dolgozatot és beszámolót íratnak a hallgatókkal. A kutatási terv, az esszé, valamint a tanulmány már ritkábban jelenik meg követelményként. A hallgatók válaszai alapján a kurzusok során egyáltalán nem írnak absztraktot, beszámolót, recenziót/kritikát/ajánlót, rezümét/kivonatot, tudományos ismeretterjesztő cikket, valamint vitairatot. Ez azért fontos, mert a hallgatóknak pedig nem tud/nehezebben tud kialakulni az aktív tudományos műfajokkal kapcsolatos gyakorlatuk, tapasztalatuk, ha jellemzően csak egy-két féle műfajban írnak.

## **5.2 Tartalomelemzés**

A hallgatók tudományos szövegeinek, azon belül a szakdolgozataiknak az elemzésére a tartalomelemzés módszerét alkalmaztam. A MAXQDA 2020 szoftver segítségével összesen N=8 szakdolgozatot vizsgáltam meg. Az eredmények azt mutatják, hogy a dolgozatok egyik legnagyobb problémája a helyesírási és grammatikai hibák megjelenésében mutatkozik meg. A legtöbb esetben előforduló helyesírási hiba a helytelen kötőjelhasználat, vesszőhasználat, valamint a különírás-egybeírás kérdése. Ezenkívül nyelvtani szempontból gyakori a szám-személy egyeztetés elmaradása és a hiányzó vagy nem megfelelő ragok használata.

Az adatok igazolták továbbá a hallgatók azon visszajelzését is, mely szerint nehézséget okoz számukra a hivatkozás szabályrendszerében való eligazodás; az adatkörpuszban megjelenő hivatkozások 28%-a ugyanis nem volt megfelelő formai szempontból, míg 20%-uk esetében egyáltalán nem történt hivatkozás sem a szerzőre, sem a munkájára.

A vizsgálat eredményeiből az is megfigyelhető, hogy a hallgatók a főszövegben többször hagyják el a vizuális elemekre való utalást, mint amennyire alkalmazzák őket. A vizsgált adatbázisban a hallgatók gyakran csak beszúrták az adott grafikont/táblázatot/képet, viszont nem fűztek hozzá értelmezést, magyarázatot, kommentárt, így az a tudományos szövegek alkotás kritériumai szerint nem képezi a szöveg szerves részét.

A szakdolgozatokban a szövegszerveződés jellemzően személyes hangvételi volt, ugyanis az adatkörpuszban megjelenő szövegszerveződésre utaló metapragmatikai jelzések 64%-ában metszették egymást a személydeixissel.

### **5.3. Dokumentumelemzés**

A fentiek mellett lényegesnek tartottam még a szakdolgozatok elkészítését instruáló előírások elemzését is. Az adatbázis N=20 dokumentumból (nevezetesen a Szervezeti és Működési Szabályzat, a Tanulmányi és vizsgaszabályzat, valamint az egyetem hivatalos honlapján található karok, intézetek, tanszékek által közzétett szakdolgozat-elkészítési útmutatók) állt össze. Az egyik legszembetűnőbb eredmény az, hogy a formai követelményekre vonatkozó utasítások túlsúlyban vannak a nyelvi instrukciókkal szemben. Mindemellett viszont lényeges az a tény, hogy egy-egy szakdolgozat értékelése során nem csupán a munka külső, formai megjelenése határozza meg az értékelést, hanem más egyéb (pl. nyelvi elemek, megfogalmazás, struktúra stb.), tehát tartalmi vagy azzal szoros összefüggésben levő jegyek is. Mindezen eredményekből az állapítható meg, hogy a vizsgált szakdolgozati útmutatók mindenekelőtt a szakdolgozat formai követelményeinek meghatározására irányulnak, mivel azokat fejtik ki aprólékosan, ugyanakkor egyéb (pl. nyelvi) elvárásokat nem részleteznek.

Az adatok alapján az is megfigyelhető, hogy a legtöbb dokumentum felsorolja a szakdolgozat legfőbb részeit, viszont jóval kevesebb fejt ki az egyes részek tartalmi követelményeit. Csak két dokumentum tartalmazott tartalomra vonatkozó elvárásokat, ez az arány a hallgatók tudományos írását, a szakdolgozat megfelelő alakulását nem segíti kellőképpen.



## 6. Összegzés, tanulságok

Kutatásom során az a cél vezérelt, hogy árnyalt képet kapjak a hallgatók tudományos szövegalkotásáról, feltárva a tudományos írással kapcsolatos oktatói és hallgatói tapasztalatokat, attitűdöket, megvizsgálva az EKKÉ szakdolgozattal kapcsolatos intézményi elvárásait, valamint elemezve a benyújtott szakdolgozatokból álló adatkorpuszt.

A szakdolgozatok elemzéséből összességében megállapítható, hogy a hallgatók dolgozataiban vannak a tudományos írás kritériumainak megfelelő elemek.

A címadás tekintetében például jellemzően tömör, témakifejtő fő- és alcímeket alkotnak, az is megfigyelhető, hogy figyelnek a dolgozatok strukturáltságára és a fő tartalmi egységek (mint pl. bevezetés, elméleti áttekintés, kutatásmódszertan, vizsgálat, eredmények bemutatása stb.) megtartására. Továbbá törekszenek a vizsgálatok alapfogalmainak definiálására és következetesen használják a rövidítéseket.

Mindezek mellett a szakdolgozatokban olyan elemek is megtalálhatók, amelyek eltérnek a tudományos írás kritériumaitól és fejlesztésre szorulnak. A tudományos szövegalkotásuk tanítása során például érdemes lenne (még)nagyobb hangsúlyt fektetni a helyesírás (pl. kötőjelhasználat, különírás-egybeírás, központosítás stb.) hangsúlyozására, a vizuális elemek főszövegbeli reflexiójára, valamint a hivatkozás formai előírásai mellett használati szabályrendszerük részletesebb kiemelésére.

Végül a szakdolgozatok olyan elemeket is tartalmaznak, amelyek bár (valamilyen mértékben) eltérnek a tudományos írás kritériumaitól, viszont ezek mutatják a szakdolgozat sajátosságait. Ilyen például a személyes hangvétel vagy a személyességbe ágyazott szövegszerveződés. Az előzőekben ismertetett eredmények alapján a jövőben azonban fontos lenne, hogy a hallgatók tudományos szövegalkotását fejlesztő kurzusok, események, segédanyagok még nagyobb hangsúlyt fektessenek például a helyesírásra és a grammatikailag megfelelő megfogalmazásra, a vizuális elemekre való hivatkozásra, valamint a hivatkozáshasználat szabályrendszerének megértetésére, tisztázására.

A dokumentumelemzés tanulságai alapján a szakdolgozati útmutatók formai követelményekre vonatkozó utasításai aránytalanul túlsúlyban vannak a nyelvi, tartalmi szempontokkal szemben. Ez a megoszlás azért sem szerencsés, mert a szakdolgozatok értékelése során a munkák formai megjelenése mellett egyéb (pl. nyelvi elemek, megfogalmazás stb.) jegyek is meghatározzák a végső érdemjegyet. Ezért tehát a szakdolgozati útmutatókban tanácsos lenne a részletes formai követelmények mellett még jobban kifejteni a szakdolgozatok tartalmi, nyelvi elvárásait is.

A kérdőíves vizsgálatok legfigyelemreméltóbb tanulságai közé tartozik, hogy az oktatók véleménye szerint a hallgatók nem megfelelő minőségű tudományos szövegeit elsősorban az határozza meg, hogy tapasztalatlanok a tudományos szövegek írásában és olvasásában. A tudományos szövegek olvasása ugyanis az adatközlők válasza alapján fejleszti a tudományos szövegtípustudást, segíti az egyes tudományterületek terminológiájának elsajátítását, valamint a tudományos szövegek értelmezését is, míg a tudományos szövegek írása is hatékony eszköz a tudományos szövegalkotás fejlesztésében.

A tudományos szövegalkotásban megmutatkozó nehézségeket a hallgatók is alátámasztották. Saját bevallásuk szerint a legnagyobb segítséget e téren a szakirodalom ajánlása, valamint egy követendő mintaszöveg nyújtja, de nagy segítség számukra még a témavezető támogatása, javaslatai és a tudományos szövegek olvasásából, írásából származó tapasztalatok is.

Fontos eredménynek számít, hogy a hallgatók és oktatók elképzelése a tudományos szöveg jellemzőiről több tekintetben eltér. Nem mindig tartják ugyanazokat a jegyeket fontosnak a hallgatók, mint az oktatók, ez a deviancia pedig nagymértékben befolyásolhatja a hallgatók tudományos szöveges produktumainak gyenge minőségét.

Az eredmények arra is rávilágítottak, hogy a hallgatók tudományos szövegalkotása a képzésük során a tudományos műfajok egy szűk rétegére korlátozódik. A hallgatók általában szemináriumi dolgozatot, beszámolót írnak, ritkább esetben kutatási tervet vagy esszét. Viszont az oktatók több mint 50%-a szinte sosem írat a hallgatóival absztraktot, recenziót/kritikát/ajánlót, rezümét/kivonatot, tudományos ismeretterjesztő cikket vagy vitairatot. Ez az eredmény azért is kulcsfontosságú, mert a hallgatóknak nem tud/nehezebben tud kialakulni az aktív tudományos műfajokban szerzett gyakorlatuk, tapasztalatuk, ha jellemzően csak egy-két féle műfajban írnak. A jövőben tehát érdemes lenne a tanulmányok során a mostaninál több tudományos műfajú szöveget íratni a hallgatókkal, figyelembe venni, hogy mi számít nekik a leginkább segítségnek (pl. mintaszöveg), és még nagyobb figyelmet szentelni annak, hogy a szakirodalom-keresést elsajátítsák.

Jelen kutatás eredményeit figyelembe véve a tudományos szövegalkotás tanításával kapcsolatban a következő főbb javaslatok fogalmazhatók meg:

1. a hallgatói nehézségek, problémák figyelembevétele és az ezek alapján történő átalakítása a tanításmódszertani kultúrának;
2. műfajismereti kérdések tárgyalása, a szakdolgozat műfajának alaposabb megismertetése;

  - a szövegszerveződés objektivizálása;

3. a szakdolgozatot megelőző, előkészítő munkák követelményeinek a szakdolgozatéval való összehangolása;
4. nagyobb figyelem fordítása a helyesírásra és grammatikára
5. a vizuális elemekre történő reflexió;
6. a szakdolgozati útmutatók revidálása, kibővítése a nyelvi-tartalmi jellemzők irányába.

A fentiekben felsorolt vizsgálatok alapján kirajzolódó eredmények, valamint a kutatásokból levont következtetések a későbbiekben hozzájárulhatnak a hallgatók tudományos szövegalkotásának fejlesztéséhez. Egyrészt azért, hogy mindezek beépíthetők a tudományos írást elősegítő képzések/segédanyagok/kurzusok tananyagába. Másrészt a hallgatók tudományos szövegeinek követelményrendszere, például az intézményi elvárásokat tartalmazó dokumentumok mindezek alapján kiegészíthetők, hallgatóbarátabbá tehetők. Ez pedig a jövőben mind az oktatók, mind a hallgatók munkáját megkönnyítheti.

## Irodalom

- Arum, Richard – Roksa, Josipa 2011: *Academically adrift. Limited learning on college campuses.* Chicago: The University of Chicago Press.
- Blaskó Ágnes – Hamp Gábor 2007: *Írás 1.0. Az ötlettől a jól strukturált szövegig.* Budapest: Typotex Kiadó.
- Doró Katalin 2012: Tudományos nyelvi formulák angol alapszakos szakdolgozatok bevezetőjében. *Porta Lingua 2012, Szaknyelv-kutatási irányzatok és alkalmazások: cikkek, tanulmányok a hazai szaknyelvoktatásról és -kutatásról.* Debrecen: SZOKOE. 27–34.
- Gruber, Helmut – Huemer, Birgit 2016: Studentisches Schreiben erforschen und lehren: Grundlagenforschung und ihre Umsetzung in ein Kursprogramm. *ZFHE*, 11/2. 81–101.
- Kurtán Zsuzsa 2010: Tudományos nyelvhasználat és pedagógia: a kutatási cél megjelenítése tanárjelöltek szakdolgozatába. In: Silye Magdolna (szerk.): *Porta Lingua 2010. Tudományterületek és nyelvhasználat.* Debrecen: SZOKOE. 171–179.
- Rási Szilvia 2019: Hybridization of discourse concerning the titles of academic papers. *Acta Universitatis De Carolo Eszterházy Nominatae: Sectio Linguistica Hungarica*, LXV. 161–170.
- Szilassy Eszter 2014: Egy felsőoktatási szövegalkotási felmérés tanulságai. *Anyanyelv pedagógia* 3.

## A szerző kutatáshoz kapcsolódó publikációi

A teljes lista elérhető az [MTMT](#) felületén.

1. Rási Szilvia 2023. Hallgatók szakdolgozatainak tartalomelemzése: egy próbamérés tanulságai. In: Bíró Csilla – Nagy Dóra (szerk.): *A Magyarságkutató Intézet Évkönyve*. Magyarságkutató Intézet, Budapest. (megjelenés alatt)
2. Domonkosi Ágnes – Imrényi András – Jánk István – Kalcsó Gyula – Ludányi Zsófia – Rási Szilvia – Takács Judit és H. Tomesz Tímea 2022. Problémaalapú anyanyelvi nevelés – használatalapú gyakorlatok. In: Jánk, István; H., Tomesz Tímea; Domonkosi, Ágnes (szerk.) *A digitális oktatás nyelvi dimenziói: Válogatás a PeLiKon2020 oktatásnyelvészeti konferencia kerekasztal-beszélgetéseiből és előadásaiból*. Eger: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Líceum Kiadó. 13–34.
3. Rási Szilvia 2022. Egyetemi hallgatók tudományos szövegalkotása az oktatói es hallgatói attitűdök tükrében. In: Nagy Dóra – Nagy Luttenberger István (szerk.): *A Magyarságkutató Intézet Évkönyve*. Magyarságkutató Intézet, Budapest. 355–377.
4. Rási Szilvia 2022. Metadiszkurzív elemek tanárszakos hallgatók szemináriumi dolgozataiban. In: Kocsis Ágnes – Szlávich Eszter – Varga-Sebestyén Eszter (szerk.): *Észlelés és előfordulások. Tanulmányok a 15. Félúton konferenciáról*. Budapest: ELTE, BTK. 97–113.
5. Rási Szilvia – Jánk István 2020. Possibilities and potentials in teaching writing. *ERUDITIO-EDUCATIO* 15/2. 23–33.
6. Rási Szilvia 2020. Language use and dialectal attitude of a Hungarian settlement in Slovakia. In: Rudolf Muhr, Ildikó Vančo, István Kozmács, Máté Huber (eds.): *The Pluricentricity of Hungarian*. Wien et. al., Peter Lang Verlag. p. 11–23.
7. Rási Szilvia 2020. Tanárszakos hallgatók szemináriumi dolgozatainak metadiszkurzív szempontból történő elemzése. In: Istók, Béla; Lőrincz, Gábor; Lőrincz, Julianna; Simon, Szabolcs (szerk.) *Tankönyvkutatás –fordított tankönyvek – kétnyelvűség. A Variológiai Kutatócsoport 9. nemzetközi tankönyvkutató konferenciájának tanulmányai*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara. 193–201.
8. Rási Szilvia 2020. A cím és a kulcsfogalom tudományos szövegalkotásban betöltött szerepe. In: Ludányi, Zsófia; Jánk, István; Domonkosi, Ágnes (szerk.) *A nyelv perspektívája az oktatásban. Válogatás a PeLiKon2018 oktatásnyelvészeti konferencia előadásaiból*. Eger, Magyarország: EKE Líceum Kiadó. 393–402.

9. Rási Szilvia 2019. Diskurzushibridizáció a tudományos szövegek címadásában, *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* XIII(2): 165–175.
10. Rási Szilvia 2019. Metadiszkurzív elemzéssel a tudományos íráskészség tudatosságáért. *Anyanyelv-pedagógia* XII/4
11. Rási Szilvia 2019. Hybridization of discourse concerning the titles of academic papers. *ACTA UNIVERSITATIS DE CAROLO ESZTERHÁZY NOMINATAE: SECTIO LINGUISTICA HUNGARICA*. LXV. 161–170.
12. Rási Szilvia 2019. A címadás problematikája és a tudományos szövegalkotás oktatása az IPOO-modell alapján. *OxIPO – interdiszciplináris tudományos folyóirat* 2019/3, 25–38.

## A szerző kutatáshoz kapcsolódó előadásai

1. Rási Szilvia: *Egyetemi hallgatók szakdolgozatainak nyelvi elemzése*. 2023. április 20–21. PeLiKon konferencia (Jászberény).
2. Rási Szilvia: *Hallgatók tudományos íráskészségének vizsgálata a szakdolgozataikon keresztül - egy kvalitatív tartalomelemzés tanulságai*. 2022. február 4.: Tani-tani konferencia (Miskolc).
3. Rási Szilvia: *Tanárszakos hallgatók szakdolgozatainak nyelvi elemzése*. 2022. február 4.: Alkalmazott Nyelvészeti Doktorandusz Konferencia (Budapest).
4. Domonkosi Ágnes – Farkas Anett – Imrényi András – Jánk István – Kalcsó Gyula – Ludányi Zsófia – Rási Szilvia – Takács Judit – H. Tomesz Tímea: *Problémaalapú anyanyelvi nevelés – használat alapú gyakorlatok*. 2020. november 6–7.: PeLiKon konferencia (Eger).
5. Rási Szilvia: *Tanárszakos hallgatók szemináriumi dolgozatainak metadiszkurzív elemzése*. 2019. november 22.: Tankönyvkutatás – fordított tankönyvek – kétnyelvűség: nemzetközi tankönyvkutató szimpózium (Komárom, Szlovákia).
6. Rási Szilvia: *Metadiszkurzív elemek tanárszakos hallgatók szemináriumi dolgozataiban*. 2019. október 10–11.: 15. Félúton konferencia (Budapest).
7. Rási Szilvia: *Diskurzushibridizáció a tudományos szövegek címadása során*. 2019. január 23.: XI Miskolci Alkalmazott Nyelvészeti Konferencia (Miskolc).
8. Rási Szilvia: *A cím és a kulcsszó szerepe a tudományos szövegekben*. 2018. november 15–16.: PeLiKon I. oktatásnyelvészeti konferencia (Eger).